

Jordspørgsmaalet.

Hvad Loven om færøsk Trøbrug gaar ud paa.
Vintergræsningsretten er ikke afløst.

Ved Rigsdagssamlingens Slutning vedtoges »Forslag til Lov om mindre Jordbrug paa Færøerne«. Denne Lov er dermed en Kendsgerning. Vi skal i det efterfølgende give en Oversigt over, hvad Loven gaar ud paa.

Lovens Princip er, gennem Laan af Statslaanefonden, at yde en Hjælp til de Mænd eller Kvinder, der ønsker at opdyrke et Stykke Jord.

Lovens Administration er overladt til en Kommission paa tre Medlemmer: Amtmanden, Landbrugskonsulenten og et af Lagtinget valgt Medlem.

De, der kan søge Laan i Henhold til Loven er følgende: Enhver Mand eller ugift Kvinde, der væsentlig har ernæret sig ved at udføre almindelig Landbrugsarbejde for andre imod Vederlag, uanset om dette har fundet Sted i fast Tjenesteforhold eller som Dagløse. Endvidere Arbejdere, Fiskere og Folk, der har eller er Brugere af en Ejendom af den i Loven omhandlede Størrelse.

Der stilles en Række Betingelser for at kunne faa Laanet. Laansøgerne skal have Indfødsret, maa ikke være straffet eller have nydt Fattighjælp, og der skal skaffes Attest fra troværdige Mænd paa, at Ansøgeren kan anses for egnet til at drive et saadant Jordbrug, som her er Tale om. Ansøgeren skal sluttelig godtgøre, at være i Besiddelse af de Midler, som er nødvendige for en saadan Ejendoms Overtagelse, og at de ikke ved egne Midler kan komme i Besiddelse af en Ejendom af den i Loven omhandlede Art.

De her nævnte Oplysninger skal tilsendes den i ovenstaaende omtalte Kommission. De Ansøgere, der kan godtgøre, at de Midler, de ejer til Ejendommens Køb, er sammensvarende med deres Arbejdsfortjeneste, skal fortrinvis tages i Betragtning.

Den Ansøger, der har udsat en Jordlod, og ønsker Laan efter den her nævnte Lov, maa gennem Kommunalbestyrelsen indsende Ansøgning herom. Hos Kommunalbestyrelsen udlæveres Ansøgningsskemaer, indeholdende nærmere Oplysninger om de Krav, der stilles. Naar Ansøgningen er udfyldt, indsendes den gennem Kommunalbestyrelsen til Kommissionen.

Jordlodderne maa i Almindelighed ikke være mindre, end at en Lod i opdyrket Stand kan afgive Aarskofoder til 1 Ko og ikke større, end den kan afgive Aarskofoder til 2 Køer.

Naar Kommissionen har behandlet Ansøgningen og Andraget har modtaget Meddelelse om, at han eller hun er kvalificeret til at faa Laan og opfylder Lovens Krav angaaende Byggeplaner m. m., kan Ansøgeren henvende sig til Kommissionen og forlange sig udbetalt et kontant Statslaan, der svarer til 50 pCt. af Ejendommens Laaneværdi. Med Landbrugministerens Samtykke kan Laanet forøjes til 75 pCt. af Laaneværdien. Naar Laansøgerne har faaet behørig tinglyst Skøde paa Jorden, kan et Forskud af Laanet, svarende til Halvdelen af Jordens Købesum faas udbetalt. Obligation for Laanet skal være udstedt i det Finansaar, Tilsagn om Laan er

givet, ellers fortabes Retten til Laanet.

Laanet forrentes med 4 pCt. aarligt. I de første 5 Aar er Laanet afdragsfrit. Derefter afdrages og forrentes de sidst prioriterede til Femte dele af Laanets Beløb med 5 pCt. aarligt. Naar denne Del af Laanet er tilbagebetalt forrentes og afdrages Restgelden ligeledes med 5 pCt. aarligt. Laanet indestaar uopsigeligt fra Statslaanefondens Side, saalænge den paagældende Ejendom vedligeholdes efter sin Bestemmelse.

De Beløb, Laantagerne skal betale i Renter og Afdrag, erlægges hvert Halvaar. Saafremt Beløbene ikke erlægges vil der finde Udpantning Sted. Købekontrakter og Skoder angaaende Salg af Jord til det her omtalte Brug samt Panteobligationer til Statslaanefonden tinglyses uden Afgift.

Om Lovens øvrige Bestemmelser er der iøvrigt Anledning til at gøre opmærksom paa: Der kan foruden det i ovenstaaende omtalte Laan ydes Tillegslaen til stedfunden Jordforbedring og Opdyrkning af raa Jord, naar saadant er foregaaet efter den oprindelige Vurderings Afholdelse. Et saadant Tillegslaen beregnes til Nitiendedele af det Beløb, hvormed vedkommende mindre Jordbrugs Laaneværdi er forøget. Laanet forrentes med 4 pCt. og afdrages i samme Tidsrum som Hovedlaanet.

Ingen kan faa Laan af Statslaanefonden i Henhold til den her nævnte Lov i mere end en Ejendom. Hvis Ejeren af en saadan Jordlod, hvori er anbragt Statslaan, fraflytter Ejendommen eller bortlejer nogen Del af Lodden til Lejehuse paa den, hvorefter dennes Karakter forandres eller Værdien forringes, skal Laanet straks uden Opsigelse være forfalden til Tilbagebetaling.

Der kræves, at der paa Ejendommen drives et almindeligt Landbrug og Kommissionen skal have Ret til at føre Kontrol hermed. Ejeren er pligtig at holde Ejendommens Bygninger, Besætning og Inventar forsikrede.

Tilladelse til Sammenlægning med anden Jord kan meddeles. De nærmere Vilkaar for Forholdet til Statslaanefonden fastsættes da af Landbrugsministeren.

Hvis en Ejer ønsker at afhænde Jordlodden, kan den nye Ejer kun overtage Statslaanet, saafremt han eller hun opfylder de Betingelser, denne Lov foreskriver. Dispensation herfra kan dog ske, hvis den der skal overtage Ejendommen er en Son, Datter eller Sviger. Ellers kan Salg til anden Person kun finde Sted mod fuld Tilbagebetaling af Statslaanet. Saafremt Fjeren dør, kan Enken indtræde i afdødes Forhold til Statslaanefonden. Gifter Enken sig derimod igen, skal Manden opfylde de Betingelser Loven kræver, for at kunne beholde Statslaanet. Hvis en Mand og Kvinde, der hver ejer en Jordlod, hvori er Statslaan, gifter sig, skal Statslaanet i den ene af de to Brug afvikles i Løbet af to Aar. De nærmere Bestemmelser desangaaende træffes af Landbrugsministeriet.

Loven gælder for tre Aar. Hvis den ikke forlænges eller fornyes 1930, bortfalder de Bestemmelser i Loven efter hvilke nye Brug kan oprettes. I hvert af de tre Aar stilles der af Statslaanefonden 85,000 Kr. til Raaighed til det her nævnte Formaal.

De af vore Læsere, der er interesseret for denne Sag, vil hurtigt blive klar over, at denne Lov har mange Mangler og at den Hjælp, der her ydes til Selvhjælp, ikke er af nogen særlig vidtrækkende Karakter. Socialdemokratiet i den danske Rigsdag har da heller ikke villet stemme for Loven, fordi man ikke har villet hælde Partifællerne her paa Færøerne i at arbejde videre for en bedre Reform af Jordspørgsmaalet, end den nærværende Lov byder. Og ingen tvivler jo om, at hvis Socialdemokratiet havde stemt for denne Lov, vilde det i kommende Tid hedde, at Partiet havde Medansvar for Loven, som den var vedtaget. Paa den anden Side ønskede Socialdemokratiet ikke at lægge den nu vedtagne Lov Hindringer i Vejen, og undlod derfor at stemme imod Loven. Thi hvad det i denne Sag gælder om, er at faa begyndt. Vi opfordrer derfor den arbejdende Klasse, Mænd og Kvinder, der evner at gaa i Gang med dette Arbejde, at udfylde Loven fuldt ud og anvende den Hjælp som her bydes til at erhverve egne Hjem.

Samtidig hermed maa dersaa føres en politisk Kamp for, at der gennemføres Love, som kan supplere nærværende Lov og udfylde de Mangler, som denne har. Vi tænker her særlig paa en Lovgivning, der tilsigter, at der fra Samfundets Side ydes Jordbrugerne Støtte til Afløsning af Vintergræsningsretten.

Et Lovforslag herom maa indbringes og en Kamp maa føres for, at et saadant Lovforslag gennemføres. I det Lagting, der i Dag aabner sin Samling, er der ringe Haab om, at et saadant Lovforslag vil kunne vedtages i en Form, der vil være af Værdi for de smaa Jordbrugere. Dertil er de Interesser, der knytter sig til Vintergræsningsrettens Bevarelse, altfor stærkt repræsenteret i Tinget.

Men næste Aar finder Valg til Lagtinget Sted. Og i den Udstrækning, som Vælgerne vil give Socialdemokratiet Styrke til, vil den Sag blive rejst paa Tinget. Og kan Spørgsmaalet her opnaa Godkendelse, vil i Rigsdagen den socialdemokratiske Gruppe være Sagens absolute Tilhængere, herom vidner bl. a. de Udtalelser, vor Partifælle Folketingsmand Olufsen fremsatte forleden i Tinget:

— Den gamle Ordning med 300 Kongsbønder, der ejer eller har Brugsret over Halvdelen af den færøske Jord, og den Ordning, hvorefter den færøske Husmand kun har udelukkende Brugsret over sin Jord i det halve Aar, kan ikke blive ved at bestaa. Og vi kan ikke herne fra fortsætte med en Lovgivning, der udelukkende er til Fordel for dem, der i Forvejen har den matrikulerede Jord deroppe. Hver Gang Husmanden piller en Sten af sin Lod deroppe, hver Gang han kultiverer den og derved gør den mere værdifuld, bliver den i endnu højere Grad værdifuld for de Bønder, der har Græsningsret om Vinteren. Derfor forstaar man godt, at den Græsningsret vil de beholde. Paa den anden Side staar den færøske Trøbruger, den færøske Husmandsstand og kræver, at denne Græsningsret bør bortfalde. Det mener vi fra Socialdemokratiets Side ogsaa. Man maa trænge ind til Kær-

nen af Spørgsmaalet og løse det til Bunds. En Lovgivning om Trøbrug bør være til Gavn for Fiskerne og Arbejderne, der skal have Jord efter en saadan Lovgivning, og Loven bør ikke kun være til Fordel for Kongsbønderne».

— Saavidt Hr. Olufsen. Vore Læsere vil forstaa, at dette Spørgsmaal vil blive aktuelt ved det kommende Lagtingsvalg. Socialdemokratiet vil ved dette Valg føre en Kamp for, at Arbejderne og Fiskerne, der har den allerstørste Interesse i, at dette Spørgsmaal her er Tale om, løses paa en for dem tilfredsstillende Maade, bliver repræsenteret i Lagtinget.

Ogsaa af en anden Grund bør dette ske. Som ovenfor nævnt gælder Loven kun for tre Aar. Og Lovens Revision skal til Behandling i Samlingen 1929. Det gælder derfor om, at de Interesser, der ønsker ikke alene Loven forlænges, men udvidet, saaledes at den bliver en for den arbejdende Klasse virkelig god Lov, er saa stærkt repræsenteret i Tinget, at dette kan gennemføres.

Derfor er Lagtingsvalget næste Aar af den allerstørste Betydning. Og derfor bør den arbejdende Klasse allerede nu begynde at forberede Arbejdet for at opnaa et godt Resultat ved denne Lejlighed.

Anton Nielsen.

Hvorfor er jeg Socialdemokrat?

Fordi

Socialdemokratiet i Modsætning til de øvrige Partier vil løse Fattigdomsspørgsmaalet ad den eneste mulige Vej, nemlig ved at Samfundet overtager alle Produktionsmidlerne og saaledes virker regulerende paa Produktionen, saa der ikke som nu kan opføres store Kapitaler paa Enkeltmands Haand;

fordi

Socialdemokratiet er det eneste Parti, der ikke fordrer Pligter uden samtidig at give Rettigheder, saavel i politisk som i social Henseende;

fordi

Socialdemokratiet er det eneste Parti, der vil have Stands- og dermed Klasseforskel borte;

fordi

Socialdemokratiet vil indføre lige Ret for alle og dermed fjerne al Uretfærdighed, og

fordi

Socialdemokratiet vil, at færøsk Jord skal dyrkes af færøske Arbejdere, medens de nuværende Tilstande driver Arbejdernes Born ud af Landet for at tjene deres Brod paa fremmede Steder.

Vil Du det samme som Socialdemokratiet, saa bliv Socialdemokrat!

Lýsingar

Det bedste er ikke for godt

!! Køb derfor kun færøsk Margarine !!

Udsalg

fra Mandagen den 25. Juli til Lørdag 6. August
10 a 20 pCt. Rabat.

Ludvig Poulsen.

Et Parti tomme, gode Petroleumstønder (Træ) købes til Levering omgaaende.

Knud Lützen.

Ósemjan

millum arbeiðsmannafelagið »Framtíðin« í Vági og Jacob Christiansen úr Havn er endað í semju.

M. S. Viðstein,
formaður »Føroya Arbeiðarafelags«.

Ingen Vask eller Rengøring mere uden Brug af Sæber fra

OKKARA
SÆBEFABRIK

De bedste!

De drøjest!

De færøske!

Givið út av socialdemokratiskum feløgum.

Blaðstjórn:

M. S. Viðstein (ábyrgdarmaður) og Anton Nielsen (bráfengis).
Prentað í prentsmíðju »Føroya Social-Demokrates«, Tórshavn.